

UDENRIGSMINISTERIET

j.nr. 400.A.Jur.10-5.

Center for Juridisk Tjeneste

Besvarelse af FEU-spørgsmål 1 ad KOM (2009) 0262 af den 3. december 2009, omstillet til udenrigsministeren den 21. december 2009.

Spørgsmål: ”Ministeren bedes, som lovet på Europaudvalgets møde d. 27. november 2009, oversende et notat, der redegør for betydningen af det danske retsforbehold set i lyset af vedtagelsen af Stockholmprogrammet. Ministeren bedes herunder afklare, hvorvidt Danmark kan påkalde sig den såkaldte nødbremse på området for retlige og indre anliggender (art. 83, stk. 3 TEUF).”

Svar: Da det notat som justitsministeren lovede at oversende til Europaudvalget berører flere forskellige ministerområder samt regeringens fortolkning af Traktaten, vil jeg som udenrigsminister levere regeringens samlede besvarelse til udvalget.

Det Europæiske Råd vedtog Stockholm-programmet på sit møde den 10. – 11. december 2009. Stockholm-programmet udstikker en række målsætninger og initiativer på området for retlige og indre anliggender (RIA) for perioden 2010-2014, som Kommissionen og medlemsstaterne sammen opfordres til at realisere. Der er med andre ord tale om et politisk program, der efterfølgende vil skulle udmøntes gennem konkrete forslag til retsakter.

Efter Lissabon-traktatens ikrafttrædelse den 1. december 2009 dækker retsforbeholdet stort set al fremadrettet lovgivning på RIA-området. Det betyder, at den konkrete udmøntning af Stockholm-programmet vil være næsten fuldstændigt forbeholdsbelagt for Danmarks vedkommende. Forbeholdet forhindrer dog ikke Danmark i forsat at deltage i samarbejdet om konkrete retsakter på de områder, hvor Danmark har indgået parallellaftaler med EU (Dublin- og Eurodac-forordningerne om asylansøgninger, Bruxelles I-forordningen om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser samt Forkyndelsesforordningen) samt i videreudviklingen af Schengen-samarbejdet. På disse områder deltager Danmark i samarbejdet på mellemstatsligt grundlag, hvilket indebærer, at man fra dansk side tager konkret stilling til gennemførelsen i Danmark efter vedtagelsen af nye foranstaltninger.

Med Lissabon-traktaten indførtes en såkaldt ”nødbremse” på visse dele af RIA-området, jf. TEUF art. 82 stk. 3 samt art. 83, stk. 3. I henhold til disse bestemmelser kan en medlemsstat anmode om midlertidig suspension af lovgivningsproceduren for et givent udkast til direktiv på det strafferetlige område, såfremt direktivet vurderes at berøre grundlæggende aspekter af den pågældende medlemsstats strafferetlige system. Under denne procedure vil direktivudkastet blive fremsendt til Det Europæiske Råd, der har fire måneder til at opnå konsensus om udkastet mhp. genoptagelse af lovgivningsproceduren. Opnås der ikke konsensus om udkastet inden for denne tidsramme, kan en gruppe på mindst ni medlemsstater indlede forstærket samarbejde på området. Såfremt et udkast til retsakt er omfattet af retsforbeholdet, deltager Danmark ikke i lovgivningsproceduren, hvorfor anvendelse af nødbremsen ikke er relevant.